

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy
ínyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath.
népoktatási intézet egy-egy példány-
ban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-uteza 13. szám.

(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek **minden egyes
szóért**, minden közlés után 3 kr. (6 fillér)
fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek **egész
oldal 16 frt**, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt
és egy nyolczadrész oldal 2 frt. **A 30
kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.**

A dljak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz

HIVATALOS RÉSZ.

Kivonat az egyházmegyei körlevelekből.

Szatmáregyházmegye.

1743 1897. sz. Az 1866. VII. t.-cz. és O Felsőgé-
nek az ezredévi ünnepekre vonatkozólag kiadott leg-
felsőbb kézírata az iskolákban kifüggesztendő. A vallás
és közoktatási m. kir. Minisztériumtól. 34293. szám. Ohaj-
tandónak és a hazafias nevelés szempontjából nagy-
fontosságúnak tartom, hogy a tanuló ifjuság már a
legszorgalmas kortól minél számosabb jeleivel találkozzék
hazánk immár egy ezredév által kipróbált erejével;
minél több alkalom adassék részükre a lefolyt évezred
dicsőséges eseményeire és a lefolyt idő sokszor nehez-
viszonyaira emlékezni, hogy azok hatását nevelői tapin-
tattal felhasználva, a megizmosított hazafias nevelésben
a beállott új évezred biztos zálogát lelhesük fel. A
történelmi és nemzeti erő emlékének és ápolásának ki-
domborítására és fejlesztésére jeles alkalmat találtam
abban, hogy a honalapítás ezredéves emlékének tör-
vénybe iktatásáról szóló 1896. évi VII. törv.-czikk, s
az ezredévi ünnepekre vonatkozólag O esászári és apos-
toli királyi Felsőge által kiadott legfelsőbb kéziratnak
egy-egy díszesen kiállított példánya a kisdévodák és
elemi népiskolák tantermeibe, illetőleg az iskolák ta-
nácskozó szobáiba is kifüggesztessék, s úgy a növen-
dékek, mint a nevelő tanítói karnak is folyton szemük
előtt lebegjen. Legzéltszerűbbnek találnám, ha az ezred-
évi emléklap e díszes példányát a hatósága alatt álló
elemi népiskolák és kisdévodáknak megfelelő rendel-
kezés kíséretében a főtiszt egyházi főhatóság méltóz-
tatnák megküldeni. Van szerencsém ez okból tisztelettel
fölkérni a főtiszt egyházi főhatóságot, méltóztassék
megállapítani, hogy a főhatósága alatt álló jelzett
intézetek számára az 1 példányban mutatványul ezennel
idezart és ingyen kiszolgáltató emléklapból hány
példányt kíván igénybe venni, s erről engem lehetőleg
a folyó évi július hó végéig oly czéltől értesíteni, hogy
a megküldés iránt a további intézkedéseket már a
beálló új tanév előtt eszközölthetsem. Budapesten,
1897. szeptember hó 29-én Wlassics Gyula, s. k. Ezen
miniszteri leirat közlése mellett a kezeimhez juttatott
Emléklapokat megfelelő példányban oly utasítással
küldöm meg a kerületi esperes uraknak, hogy azoknak
keretbe foglalván a népoktatási intézetekben való ki-
függesztése iránt intézkedjenek. Kelt Szatmártt, 1897.
október hó 10-én.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

Kolos napján.

A magyar kath. tanítónak három erényben
kell különösen kiválnia s ezek: a vallásosság,
szeretet s kötelességtudás. E három közül bár-
melyik is hiányozzék a kath. tanítóban, az
előtt és a valódi kath. tanítói hivatás, ráter-
mettség között igen nagy ür táton; akár
egyikének, akár másikának hiánya nemcsak
csönkává, hanem bönává is teszi feladatának
teljesítésében, mely az említett erényekkel kar-
öltve, eredményeiben kiszámíthatlan hasznót
hoz annak a társadalomnak, melynek ez esete
ben méltán nevezheti magát a legnemesebb
czéloknek való elérhetésében működő műve-
lődés alapvetőjének, nemzete napszamosának.

E három erény birtokában élő tudatunk
vezessen bennünket Kolos napján is az édes
megemlékezés szárnyain az ország első főpap-
jához, kinek biborpalástja alatt a kath. tanítók
sorsa iránt a legmelegebben érző szív dobog.
Mert nagy e nap az ő kettős jelentőségével,
hogy Magyarország hercegprimásának főmagas-
ságu és főtisztelendő Vaszary Kolos esztergomi
érsek urnak nemcsak pusztán névünnepe van,
*hanem szerzetesi névünnepeinek ötvenéves év-
fordulója is*, mely alkalommal engedtessek
meg nekünk is, kath. tanítóknak, hogy egy
szívvel, egy lélekkel üdvözljük őt, a magyar
nemzet kath. hitéletének oltaránál, mint első
aldornagyot, a magyar állam közjogi méltosá-
gának első képviselőjét az első zászlós urat.

Megemlékezésünkben szálljon képzeletünk
a Balaton hullámai által mosta Zala kies váro-
sába, Keszthelyre, hol ünnepeltünk az édes
anya emlőjén, ki tudja tán nem-e a nélkülo-
zésekben, a béke tápot nyújtó tejben szivta
magába azon erényeket, mik az ifju korban
a hajlam által kísérve, kidomborodva lépcsőül
szolgáltak az ország legmagasabb polezára

jutni, hogy ott az élet tapasztalataival gazdagon, bölcseségnek sugarkévéjét árasztva egyházára és nemzetére.

Boldog Isten! minő nyugodt lehet az édes anya álma, ki gyermekében az erények diadalát látja megtestesülve; minő boldog lehet az édes atya álma, ki gyermekében a gondos anya legragyóbb képét találja özvegyében; de boldog az a mester is, kinek porhüvelyé ott a készhelyi hantok alatt pihenve, lelki szemével látja egykori tanítványában a vallásosság, a szeretet és kötelességtudás nagy erényeinek ápolásában már a földi jutalmat.

Legyen édes a föld, melybe porló hüvelytek nyugalomra tértek s nekünk az emlékezet, mely az öröm tüzet lobbantja lángra kebleinkben, hogy a gyermek, a tanítvány, ki mint ifju, egy félézázaddal ezelőtt a kereszténység kútforrásánál, Pannonhalmán az ősi monostor tisztelőreméltó falai között a nemzeti művelődés szerzetes faklyavívói közé belépven, felveszi a Kolos nevet s ma mint Asztrik utóda, tündökölve tanítói erényeiben, nemcsak az ország első bibornok főpapja, hanem nekünk kath. tanítóknak, a mi érdekeinket oly szíven viselő atya is, ki meghallgatja kéréseinket, ki jóságával leereszkedik hozzánk, kinek édes öröme a tanító jóléte, ki a tanítói tekintélynek oly pártfogója, kinek szíve oly meleg aramlattal nyilatkozik meg a tanítók sorsá iránt, midőn alkalom adatik nekik magas személye előtt megjelenhetni.

Te magyar kath. tanító!

Jól tudod magad is, hogy abban a korban élsz, midőn az ugynevezett divatos kerkérdések aramlatai özönlik el a társadalmat. E kerkérdések közül nagyon sok van, melyek Téged megingatandó csillogó frázisokkal kísértének meg, hogy követőjévé avassanak. Nem ismeretlen előtéd a minden azon való oly törekvés aramlata sem, mely működési terednek jellegétől akar megfosztani; nem ismeretlen az a törekvés aramlata sem, mely kiélesedve, egyaránt veszedelmes az egyházra és hazára nézve, nem azok az ingatag neveléstani alapelvek, melynek hátterében a magasabb idealismus hiányában nevelődik az emberfaj.

Elmelkedj csak! s ha elmélkedésed véget ért, valld meg őszintén, vajjon a divatos kerkérdésekkel szemben van-e becsesebb, marandóbb, állandóbb, mint az az álláspont, mit az apostolok utódai foglalnak el a földtekén. Azok az utódok, kik magyar származásuknál fogva elődjeik nyomdokain haladva, első sorban Téged, a kathol. tanítót emelik ki az összes tényezők között, mint olyant, kire a legnemesebb feladatok teljesítésének terhe vár és pedig sok tekintetben oly jogkörrel, minőt egy hatalom sem biztosít.

No lám! Ez az álláspont pedig ünnepelünk ezerévet köszöntő s a magyar nemzet állami életére kiterjedő azon szavakban fog-

laltatik, melyet annak idején a nagyméltóságú püspöki kar élén a felkent király előtt mondott, midőn így szól: »A kard szerezte meg, a kereszt tartja fenn« e drága nemzetet.

E kijelentésben, e *nemzeti igében* lüktet minden kath. tanító szíve feladatának összes teljesítésében, akarataban, érzésében, mely nem engedi őt eltántorítani idegen földön termett s idegenek által táplált s importált hazafias aramlatok frázisaiban uszó, mondjuk, neveléstani alapelvektől.

Ezzel a kath. tanítói tudattal és lüktető érzellemmel járulunk szerzetesi névünnepeinek, de egyúttal a tanítói pályára lépése ötvenéves évfordulójának alkalmából a bibornok hercegprimas aldornagy elé hogy kiöntve a szívből fakadó jókívánatok örömet, kérjük a Gondviselést, tartsa meg számunkra hosszú éveken át mindvégig teljes erőben, egészségben s irántunk való szeretetében. *Bertalan Vincze.*

A hazaszeretet ápolása.

A hazafias érzés ápolására mely tantárgyak a legalkalmasabbak, s miként kell azokat e célra felhasználni?

(Folytatás és vége.)

Vagy nem megkapó képe-e a halált megvető hazaszeretetének Dugovics Titusz hőstette, a ki a midőn a Nandorfejervár falára felkapaszkodott törökkel — a ki a magyar zászlót ledobta s helyébe a lófarkat kitűzni törekedett — bírokra keelve látta, hogy azt le nem győzheti, hogy küzdő hős társai lelkebe nagyobb bizalmat, győzelmi reményt és lelkesedést öntsen; derekán kapja az izmos pogányt, s magával együtt a mélységbe, a biztos halál torkába rántotta le.

Avagy a nagy hős méltó fiamak, hollós Matyásnak egész élete nem-e a legszebb példát nyújtja a haza nagysága és boldogságaért rajongó szeretetnek? Mar mint gyermek, a midőn szép lelkű anyjával Szilágyi Erzsebettel Vajdahunyad várfokáról nézett harcba menő atyjának serege után, mily lelkesülten mondja: »Ereszsz anyám engem is el, Szép vitézek seregivel.« Ily honszerelem égett már a gyermek Matyás szívében, de a szerető anyja e szavaival: »Kicsiny vagy még én magzatom, Kicsike még katonának,« megnyugtanni igyekszik a kis hőst, s ez midőn Hunyadi (falról leakasztott) súlyos kardja lehuzza a gyenge kart, felsóhajt: »Istenem, ha nagyobb volnék!« De midőn később a cseh fogságból kiváltott 16 éves Matyás nagy lelkesedéssel királylya választatott s hazaérkezett: a lánglelkű anyja is másként szólott szeretett fiahoz, mondván: »Ne legyek én többé anyád, Ne is szeress engem soha! Édes hazád most az anyád, Én pedig csak egy mostoha. Csak azt imádd, csak azt szeresd, Annak neve, annak képe, Alljon mindig szent oltárként, Szived, lelked közepébe. És hogyha kell, halj meg érte, Halj meg

érte, én nem bánom. Ha a szívem megszakad is... No most az Isten megaldjon! (Tóth K.)

Miksa alatt beront Szulejmán, s 200,000-nyi seregével ostrom alá veszi Szigetvárt. Ennek árá Zrínyi, a hős, 20 nap kemény ostrom után belátja, hogy tovább nem tarthatja magát, a gyáva megadást megvetve, a vár piaczan összegyűjtött harczedezett vitéz népehez ímígyen szól: „Hű fegyvertársaim, úgy jó, mint balsorsban! A miként én, úgy ti is látjátok, tudjátok, hogy düledező varunkat tovább nem védelmezhetjük. Esküdjetek meg, hogy halálig hű társaim lesztek s a mit én teszek, ti is azt eseleksztitek! Esküszünk az egy élő Istenre! hogy akaratod parancs lesz nekünk, követünk a halálba, vezess! Dörgött a válasz. Ezt vártam tőled hű népem! Igen! a halálba megyünk, mert ezt követeli tőlünk hazánk iránti lángoló szeretetünk és becsületünk. Hanem drága ára legyen minden kiontott csepp véreteknek, minden kioltott honfiai szívnek! A haza és Isten nevében utánam!! Erre felnyitván a vár kapuját, kiront, s kicsiny, de hős seregével a törökök sorai között iszonyu harczot víva, elverzenek az utolsó emberig. Nem dobog-e fel így dicső hősiesség lelki szemleletére minden honfiai kebel?

Ott van Jurisich Miklós, Losonczi István, Szondi György, Dobó István, s a vele hős egri nép; ott Zrínyi Ilona, Dobó Katicza, a Rakócziak stb. alakja. Mindmegannyi kimeríthetlen forrása a lángoló hazaszeretet lobogó gyújtó tüzeinek; a miket a tanító mint leghálásabb anyagot sikeresen kiaknázhathat arra, hogy a reá bízott kis sereg szíveibe, a tékony hazaszeretet szent érzelmeit kiirthatlanul bevésse.

A világtörténelem szintugy számtalan alkalmas példát kínál e jelzett czél munkálására. Pl. Halljuk a spártai anyáknak harezba menő fiaikhoz intézett lelkesítő szavait. Lelkesülünk Miltiades, Leonidas s számtalan görög hős vitézségén. Bámuljuk a római hősök és hazafiak között: Numa Pompilius, Horátius Cocles, Mucius Scevola, Cajus Fabricius, az ősz Veturia és sok más jelesek alakját. Bámulatra ragad Hannibal és a karthagói nők önfeláldozó hazaszeretete stb.

De ki tudna egy rövid értekezés keretébe beszorítani ama számtalan sok hős történelmi alakot s nagy tetteik méltatását, a melyekkel úgy hazánk, mint a világ történelmének majdnem minden lapján találkozunk. Azt vélelem, mutatóni elég ennyi, hogy fenti azon állításom bizonyításra találjon, miszerint a hazaszeretet megszilárdítására a történelem a főtantárgy, mert ez nyújt legbővebb, legközvetlenebb és legbiztosabb anyagot arra nézve, hogy azoknak lelkesült előadása képesen, az elemi népiskolai és a felsőbb tanintézetek tanuló seregét a hazaszeretet nagy erényére megtanítsuk.

Azonban nemesak vérünk és életünk feláldozásával szolgálhatunk hazánknak, nemesak

a dúló harezok mezején bizonyíthatjuk be önfeláldozó hazaszeretetünket, hanem szolgálhatunk szeretett hazánknak a társadalmi téren életünkkel is, szorgalmunk, tehetségünk és hazafiúi buzgalmunk s polgári kötelmeink hű és pontos teljesítése által, a mire az alkotmánytan tanít meg bennünket.

Ezen a téren is legió azon nagyok száma, a kiket a történelem dicsőít. De mivel már úgy is hosszúra nyúlt értekezésemnek végére kell sietnem, újabbkori hazai történelmünkben elég legyen felmítenem Széchenyi Ferencz és Istvan grófokat, Kazinczi Ferencz, Kossuth Lajos és Deak Ferencz kimagasló történelmi alakjait, akik részint fejedelmi adományaik és nagyszerű alkotásaik, részint a nemzeti nyelv és szabadság védelme és megteremtése valamint a haza javának más téren buzgó munkálása által bebizonyították lángoló hazaszeretetüket, s kiérdemelték a nemzet haláját és nagyrabecsülését.

Végül itt jelzett czélunk elérésében hatalmas eszközül kínálkozik a hazafias dalok tanítása az elemi népiskolában, mert ezek főleg a kedélyre hatnak és azt nemesítik s éppen e tulajdonságuknál fogva maradandó, mely nyomokat hagynak a lelekben. Ezért, mint a hazafias érzelmek apolásának ebren tartásának egyik hatalmas, lelkesítő eszközét lelkiismeretesen fel kell használnunk. Ime Petőfi is hogy lángra gyújt, fellelkesít, midőn „Honfidalá»-ban így zeng:

Tied vagyok, tied hazám
E szív, e lélek
Kit szeretnék, ha tégedet
Nem szeretnék?
Szentegyház keblem belseje
Oltára képed,
Te állj, ha kell e templomot,
Ledöntöm érted.

Jászó

Tóth Géza.

A „NÉPNEVELŐ“ tárczája. A kegyelet ünnepén.

Olyan hangulatkeltő az idő is hozzá!...
Az ég kékje gyásznak öltözött: könyezik,
sir, sirat.

Siratja a természet halálát.

Könyeivel aztatja a lepergő falevelek halál-sapadt testét.

Mennyit elgyönyörködött azokban az apró zizgő teremtményekben egészséges korokban, mikor a zöld lapjukra rakódott harmateseppek a napsugaraktól meggyémántosítva, kapraztató rezgőtánczokat jártak rajtuk!...

A harmateseppek derre lettek, a zöld levelekből kiaszott az erő; a napsugár hasztalanul próbál tavaszt hazudni, nem tér vissza többé beléjük az élet.

Hiába, mulandónak van a világ irva!

*

Belenk rögződik a komor hangulat, Gyászba öltünk, könyezünk, sirunk, siratunk.

Siratjuk szeretteink halálát.

Mennyit gyönyörködtünk bennök, midőn szemükben még az élet gyémánt tüze lobogott!

A szemek tüze kialudt: az élet halálnak vált.

S sirasunk mégis megjuhazkodik, nem az örökre eltűnt édes mult visszafofhatásának esalja reménye derül ki arcunkon, hanem a hit vigasza űzi el lelkünk komorát, mely viszontlatással biztat, mert írva vagyon: a lélek nem mulandó.

Oly leírhatatlanul megnyugtató a feltamadás tudata, szembeállítva az állati teljes megsemmisüléssel, hogy magában ez is elég válasossá teszi az embert.

Jól esik, mert szükségességét érezzük, a holtaknak is szentelni egy napot, hogy kiközlegessük sirjaikon fájdalmunkat: a zokogás könyve vigasztaló szót hajt ki.

Csak a hitneküli félté napot, őt csak a megsemmisülésre intik az ünnep órai, vigasz ep úgy nem fakad szívere, mint ahogy szíve nem fakaszt kegyeletet a holtak iránt.

Akinek szíveben el a kegyelet, annak a halottak napja gyászruhába öltözött örömmünnep.

Hisz a kegyelet az, mely a feledés fatyolat fellebbenti, s felemelő erzeté eltávolítja a koporsóra nehezede hantokat, hogy raborulhassunk a meghidegült ségében is értünk dobogó szívre.

A kegyelet kalauzunk, mely elvezet a roskado keresztthez, erőt ad zokogó panasz alakjában megnyitni az elmúlt ajkakat, hogy felfakadhasson azokról a nyugalmat adó enyhülés forrása.

Vigasz szól az elköltözöttekből, melynek üdvét csak a túvilagra teremtett lélek tudja megérteni.

S mikor évenként újra és újra megsiratja halottainkat a harang felesendülő hangja, már nem a keserű valas búcsúszavát halljuk benne, hanem hívó szövegüket, hogy: »Jöjjetek hozzám, kik szenvedtek és én megvigasztallak benneteket.«

S mi megyünk az édes hívásra hozzájuk, atvenni tőlük az igaz enyhülést, melyet onnan felülről hoznak, hogy szívünkre csepegtetve azt, évenként újból és újból felkeltsék bennünk irántuk való szeretetünket.

Molnár Sándor.

Egyesületi élet.

A „Selmeczbánya és vidéke róm kath. néptanítók egyesületének selmecz-i köre“ 1. évi szept. 30-án tartotta évi rendes közgyűlését Hegybányán. A gyűlés, melyen a kör lelkészei és tanítói teljes számban jelentek meg, Litassy János ker. esperes ur csendes miséjével vette kezdetét. Szent mise végeztével az esperes ur elfogadó szövegében vonultak a megjelentek, a hol az esperes tanfelügyelő ur mint a kör egyházi elnöke egy igen szép, eszmékben gazdag beszéddel nyitotta meg a

gyűlést. Beszédében visszapillantást vetett édes hazánk ezer éves dicső multjára, s fejtegetve a kath. nevelési eszméknek a községekre, a társadalomra és az ország fennállására nézve áldásos voltát, kimutatva a kath. nevelés és tanítás közötti szoros kapcsolatot, arra a konkluzióra jutott, hogy ezer éves magyar hazánk csak úgy és akkor fog sikerrel dacolni a feléje tornyosuló áramlatokkal, ha a kath. iskolák tanítói, mint az egyház leányának az iskolának buzgó vezetői, az egyház virágos kertjének gondos kertészei átérezve hivatásuk magasztos és hazafias voltát, a szó-szoros értelmében ker. kath. szellemben nemcsak tanítják, de nevelik is a rájuk bízott ifjúságot. Ily ker. kath. szellemű lelkes munkálkodásra hívta fel az új tanév elején a kör tanítóit, ösrégi D. a J. Kr! kath. köszöntéssel a gyűlést megnyitotta, s annak vezetését Aczél János selmecz-i főtanító, mint a kör világi elnökére bízta. A mult évi közgyűlésről fölvetett jegyzőkönyv hitelesítése után következett a bíráló-bizottság jelentése a beérkezett pályadolgozatokról. Kitérve volt két tétel: »Miként kezelje a nem magyarajku népiskolában működő tanító a magyar nyelv tanítását, hogy a nép azt szeretettel fölkarolja s az iskolát emetörekvésében támogassa.« Azon hasznáról, mely a fanemesítésnek a népiskolában való szorgalmas tanításából a községre haramlik. A két tételre beérkezett egy-egy dolgozat, melyeket a bíráló-bizottság egy-két jelentéktelen észrevétel megtétele után a főt. Oldinger Antal béalábányai és Litassy J. hegybányai esperes-plébános urak által kitűzött 20—20 koronás pályadíjra egyhangulag méltónak talált. A két pályamunka szerzője Gazsó Mihály béalábányai tanító azután felolvasta általános figyelem mellett az egyik munkáját, a másikat pedig Dankó Andor egyesületi jegyző olvasta föl. Jövő évre a kör föntvezetett két bőkezű tagja ismét 30—20 koronás tételeket tűzött ki. Dalos József pénztárnok a kör vagyoni állapotáról megtevén a jelentést, a gyűlés befejeztetett. Ebdre az egész lelkészi és tanítói kar az esperes-plébános ur vendégszerető asztalához lelt meghíva, hol a lelkészek és a tanítók lelkes pohárköszöntőkben kölcsönösen ünnepelték egymást. Batran mondhatjuk, hogy ahol a tanítók és a lelkészek között oly szeretetteljes benső viszony van mint itt e körületben, ott a kath. tanügy csakis előre haladhat és virágozhat. Adja Isten, hogy úgy legyen. *Canciatör.*

A Jászó-tornai egyes. esp. tanítókör. Dr. Wentkó Jusztin jászó-kerületi esperes urral történt megállapodás folytán, ez őszi gyűlését f. év november 4-én reggeli 9 órakor kezdve Felső-Meczenzéken tartja meg, a mire a főtiszt. plébános, s n. t. alapító, tiszteletbeli, pártoló és rendes tag urakat s az érdeklődő tanügybarátokat van szerencsém meghívni. A gyűlést reggeli 8 órakor Veni Sancte s szti. mise előzi meg. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A tavaszi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. A gyakorlati tanítások bírálóinak kijelölése. 4. I. gyakorlati tanítás: egy betű módszeres ismertetése az elemi iskola I. ső osztályában. Előadó: Sztrisoovszki István. 5. II. gyakorlati tanítás bármely tantárgyból az elemi iskola felsőbb osztályaiban. Előadó: Szabadon vállalkozó. 6. A tanulók elbocsátása után, a gyakorlati tanítások megbírlása és a módszerek felett való eszmecsere. 7. Folyó ügyek. 8. Beszámoló a f. év szeptember 21—22-én Putnokon tartott évi r. közgyűléséről. Tartja Fedor János egyes. főjegyző. 9. Vitatétel: A mai pénz és mértékrendszer gy. haszná mellett van-e jogosultsága a köz törtek rendszeres tanításának, s ha igen, mily terjedelemben? S nem helyesebb volna-e a sok időt igénylő k. törtek rövid. fejbeni ismertetése után, a tizedes törtek beható tanításának, s a gyakorlati életben minden lépten-nyomon használatos hármás és társaság szabály, kamatszámítás és vegyítés szabály alapos tanítását tűzni ki célul? 10. A jövő tavaszi gyűlés helye és idejének meghatározása és az előre bejelentendő gy. tanítások és értekezések előjegyzése. 11. Indítványok. Jászó. 1897. október 21. Tóth Géza körelnök.

Értesítés. A „Dunaszerdahelyi tanítói kör“ a következő tételeket tűzte ki: 1. „Kik emelhetik falun leg-

inkább a tanító tekintélyét s miáltal? 2. Mi a figyelem s miként neveljük azt? A dolgozatok 1898. évi aug. hó 1-ig nt. Vázsonyi József plebános urhoz küldendők Al-Baára.

VEGYESEK.

A Szombathely egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület Lubrich Agoston egyet. tanártiszteletbeli tagjává választotta, mely alkalomból a tudós professzor a következő levelet intézte az egyesület elnökségéhez: Tekintetes elnök ur! Igen tisztelt uram! Bocsanatot kérek, hogy részint tavollétem, részint szokatlanul felhalmozódott sürgős teendőim miatt csak most van szerencsém örömemet és hálás köszönetemet kifejezni azon őszinte megtisztelésért, amelyvel engem nemescselu egyesületek tagjává megválasztani kegyeskedtek. A kath. népoktatásnak sokféle nélkülözéssel küzdő munkásai részéről annál vigasztalóbb rám nézve ezen megtisztelés, minél szomorubbantapasztalám hosszú írói pályámon, hogy azok, akiknek bőven kijutott az anyagi jöletről, s akik hivatásuknál fogva első sorban volnának kötelezve a kath. írók támogatására és tömörítésére, majdnem ösztönyt kézzel nezik s részben nem is nezik az elszigetelt, magára hagyott kath. író sziszifusi küzdelmeit az ellenfel tömör soraival. Fogadjak azért még egyszer hálás köszönetem és kiváló tiszteletem kifejezését, a melyvel vagyok igen tisztelt elnök urnak Budapesten, 1897. évi október 9-én aláíratott szolgálja *Lubrich Ágost.*

Nyilvános köszönet. A győrvidéki árvízkarosult tanítók részére a következők voltak kegyesek adományokat küldeni: Preiner Endre Boldogfalva 50 kr., Csodányi Dénesné Szabadhegy 1 frt., Radics József Diós-Berény 1 frt., Beney Antal Kiskirályhegyes 50 kr., Puschtz Lajos Feketeváros 50 kr., Kárpáthy János Gyenes-Diós-Zala 50 kr., Pinter Sándor Ajka 1 frt., Gindli János gyűjtése Kemenes-Szt.-Marton 7 frt 15 kr., Bankó János Apát-Marót 50 kr., Eplényi János Sókut 40 kr., Jónas Ferenc gyűjtése Kocsér 2 frt., Troszt István igazgató gyűjtése 5 frt 30 kr., 20 éves találkozó gyűjtése Győrött 6 frt 50 kr., Jolkov Mádenné gyűjtése Czrepája 4 frt 05 kr., Zvaray István gyűjtése 2 frt 08 kr., Rendes László Granasztó 1 frt. Ezen összegeket a Győrvidéki tanító-egyesület adományaival együtt osztotta ki az egyesület, melyért hálás köszönetét fejezi ki.

Egy kis statisztika. Hazánkban 188 középiskola van, ebből 60 állami, a többi felekezeti. Népoktatási tanítványok van 16.884, ebből állami 1091, községi 1962, magán és társulati jellegű 228, a többi 13.603 népiskola felekezeti s ezek közül 5493 róm. katolikus. — Budapest összes iskoláiban 56,338 tanuló van, 961 tanteremben 1073 osztályt 1305 tanár, tanító és tanítónő lát el s így átlag egy tanítóra 42 tanuló jut. Az elemi iskolákban van 752 tanterem, 856 osztály, 45,862 hely, 46,447 tanuló és 971

tanító. A székesfőváros kiadása csak az elemi népiskoláknál évenként meghaladja az egy millió forintot.

RÖVID HIREK. *Alapítvány.* Röck Szilárd hagyatékából a főváros tanítóságának 200 ezer frt jutott. A fővárosi tanítók ez ügyben tartott legutóbbi közgyűlésükön kimondották, hogy annak kamatait legalább 10 tanító élvezze s így egy-egy tanító évi 1000 frtot kap, még pedig az alapító rendelkezése szerint két éven keresztül. — *Torontálmegye* tanfelügyelője átiratban panaszt tett a szerb konzisztóriumnál, hogy a görög keleti iskolákban nem tanítják eléggé lelkismeretesen a magyar nyelvet. — *Kitiltás.* A közoktatásügyi m. kir. miniszter Schwicker J. H. országgyűlési képviselő német nyelvű nevelési földrajzát a hazai összes népiskolákból kitiltotta. — *Új kath. tanító-egylet.* A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a Tamás-vidéki r. kath. néptanító-egylet alapszabályait jóváhagyta. — *Orvendetes értesítés.* A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban értesítette a magyar tudományos akadémiát, hogy Petrovosczellő község tanácsa 1000 korona pályadíjat tűzött ki oly magyar kézikönyv megírására, a melyből az idegen alkuak legkönnyebben sajátíthatják el a magyar nyelvet. A harminczas évek végén Marczibányi Lajos áldozatkészsége vitte az Akadémiát népiszkolai olvasókönyv iratása és kiadására; most meg egy szerb községnek kell magyar nyelvtan. Ez a viszony különben helyesebb, mintha megfordítva volna.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. A hivatalos rovatot esütörtökön zárjuk le. — **S. J. Ivándán.** Levélben felelünk. — **T. G. Jászó.** Reményünket nem adtuk fel. Üdvözlét. — **T. S. Gyerk.** Intézkedünk hogy kívánsága teljesüljön. — **S. Gy. Alsó-Regnuczen.** Utána nézünk, az elintézt kérésünkkel támogatni fogjuk. — **B. Gy. Sárvar.** Egy kis türelmet. Jónni fog. — **B. V. Esztergom.** Legközelebb írok. — **Dr. É. M. Zsámbok.** A kívánságnak eleget tettünk. Egy megrendelést is csatoltunk a levélhez. Több levélre a jövő számban felelünk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

Újgyalla főkegyház kántortanítói állomására pályázat hirdettetik november 10-ig. Jövedelme: 13 kat. hold szántóföld, 255 [ ] ol kert, 574 [ ] rét, 21 p. m. feles buza, 4 köbméter fa. Községi pénztárból 12 frt 60 kr., tandíj 28—30 frt, ostyasütés és borilletm/ny 10 forint. Komárom-Szt.-Péter, 1897. október 26. **Szeesányi Gyula** plebános.

A kolos-némai (csiesői plebánia Komárommegye) róm. kath. főkegyház kántortanítói állomására 1. év november 11. (tizenegy) pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 10 (tíz) hold 1200 [ ] öles szántóföld, művelési és minden adóját fizeti a kántortanító. Párber egysektől szedve 50 (ötven) pozs. mérő buza, 8 pozs. mérő hetes buza, 35 frt párpenz, 30 frt 50 kr. szénaváltság, 120 kéve rözse, 60 kéve nád. E járandóságokat az iskolaszék 350 frttal szándékozik megváltani. Tandíj mintegy 75 frt, Tallabér-alapítványból 10 frt 50 kr., ostyasütésért 5 frt, stóla 15 frt. Harangoztatni a kántortanító tartozik. Két szobás lakás, konyha, kamara, istálló és konyhakert. Csak okleveles tanítók pályázhatnak, személyes jelentkezés előnyös, állomás sürgősen elfoglalandó Okmányokkal felszerelt és a kolos-némai rk. iskolaszékre címzett folyamodványok alulírott-hoz küldendők. Komárom-Csiesőn, 1897. évi ektóber 26-án. **Gaal István, alesperes plebános.**

Jókeőre (Nyitra) okl. tanító kerestetik november 1-re. Fizesése: november—májusra 300 frt, 2 ol fa, lakás. Zenében jártas tanítónak kijátása van a kántorságra, miután a kántor nyugdíjaztatása folyamatban van. **Róm. kath. iskolaszék.** 1—2

Nógrád-Sipekin kántortanító kerestetik, jövedelem: házhely, hivek művelik, párber 25 p. m. rozs, ugyan-

annyi 10 krajczár, ostyára 1 p. m. buza, tandíj 70 frt, államszegély 181 frt, tisztességes lakás, kert. Választás november 21-én Krigovszky Henrik rimézi plébános.

Imelyre (Komáromm.) ökl. s. gédantio kerestetik. Fizetése 800 frt, kántorságban jártas legyen. Az iskolaszék.

O-turai róm. kath. népiskolánál tanítói állomás azonnal betöltendő. Fizetés: 350 frt készpénzben egész évre és tisztességes szoba (tűtessel, 2. mindennapi), melyet önállóan vezet és vallásköteleseleg tanít és ismételő iskoláért. Azonkívül köteles a kántortanítónak minden egyházi teendőiben segídekezni. Temetéseknél némi járadék mellékjövédelmre számíthatni. Kellőleg felszerelt folyamodványok (v. Lang Rudolf esp. urnál november 10-ig) benyújtandók (O-turára Nyitra). — 1—2

Korintin (Podola főkegyházában) róm. kath. népiskolánál önálló tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése: évi 500 frt, 50 frt szoba és tanterem fűtésére, 10 frt ismétlőkért, kis házikert. Tanítási nyelv magyar. Pályázhatnak ökl. és kisleányok is. Iskolaszék.

A fenyő-kosztolányi (Bars megye) róm. kath. kántornál állomásra, 1. évi november hó 15-ére ezennel pályázat hirdettek. Jövedelme lakáson kívül, az 1893. évi összehírás szerint ingatlanokban, formésztimények és készpénzben összeszámítva tészen 328 frt 95 krt, azonban az államszegély kieszközölése iránti kérés a min. m. kir. ministeriumhoz már is beérkezett, s így az évi jövedelem 100 frt-ig fog kiegészülni. A pályázók kérséző okmányokkal és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt, a fenyő-kosztolányi róm. kath. iskolaszékre címzett pályázati kérvényeiket főtisztelőndó Báthy Gyula alisp. tanfelügyelő urhoz Bars-Németvára u. p. Garam-Szent-Benedek november 14-ig küldjék meg, és november 15-én megjelendő választáshoz személyesen megjelenni kötelesek. Fenyő-Kosztolány, 1897. évi október 26-án. Hruska Béla plébános.

Egri érseki megye.

A tiszánal róm. kath. iskolaszék a megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: 400 frt készpénz negyedévenként előre fizetve, két ö. kemény pálya beszállítva; két szoba, konyha s kamrából álló lakás, 100 ö. kert felének hasznélvezete; 6 drb mártára való istálló föcsze s egy ö. kötelessége; az I.—II. osztály és ismételő leányoknak tanterv szerinti tanítása. Kántorságban jártasok előnyben részesülnek. Pályázati határidő: 1897. november 12. Választás nov. 15. Az iskolaszékhez címzett kérvények főt. Mattyasovszky Kálmán iskolaszéki elnök urhoz küldendők. — 1—2

Ladbessenyi róm. kath. kántortanítóság halálózás folytán megüresedvén, november 7-től december 31-ig 50 frt és lakásért segédtanító kerestetik. Okleveles egyenlő enné elhétével esetleg igényt tarthat a jó és kegyelmes kántortanítóság elnyerhetésére. Jelentkezhetni november 7-ig Hattyáz Endre lelkésznél, u. p. Szendrő-Lád (Borsodm.).

A mátra-mindszenti (Heves m. posta és vasúti állomás helyben) főkegyházban a róm. kath. kántortanítói állomásra november 20-ára pályázat hirdettek. Jövedelme: 1. mint kántornak 2 kat. hold 710 ö. szántóföld, 1031 ö. rét, fél telek után legelő és erdő a közösen. Párber 110 pár után, páronként 1 veka rozs, 1 veka zab és 20 kr., 9 ö. tűzifa beszállítva, melyből az iskolát is tartozik fűtetni. Deputatum 20 frt, stóla mintegy 10 frt; 2. mint tanítónak a községi pénztárból 30 frt, egyházmegyei segély 30 frt, államszegély 113 frt; 3. mint harangozónak, minden pár után 1 veka rozs. Van két szoba fűtött konyha, kamra s pinczéből álló lakása, istálló, baromfiól s házi kert. Okleveles pályázók kérvényeiket Mellicher László lelkész, iskolaszéki elnök urhoz Dorogházára küldjék, a választás napján november 20-án délelőtt Mindszentben személyesen jelenjenek meg.

Kalocsai érseki megye.

O-Kanizsán lemondás folytán megüresedett róm. kath. tanítói állásra, melyvel az egyik osztatlan vegyes iskola növendékeinek tanítási kötelezettsége jár,

pályázat hirdettek. Javadalmazás: évi 400 frt fizetés, haviakint előre fizetve, szabad lakás, lakás és tanterem fűtésére 54 frt, irodai átalány 25 frt, fahordatásra 3 frt, ismétlők tanításáért 12 frt 50 kr., ismételő iskola fűtésre 15 frt, ismételő iskola irodai átalány 12 frt, 12 m. puha tűzifa és törvényes korpóllék. Okleveles pályázók kellően felszerelt kérvényüket 1897. november hó 10-ig az ó-kanizsai róm. kath. iskolaszékre címelve Fötiszt. Habram János ker. esp. s. bács-martonosi plébános urhoz küldjék be. Megjegyeztetvén, hogy az állás a választás után azonnal elfoglalandó, s hogy ha tanítónó választatik, az köteles lesz leány növendékeit minden külön díj nélkül a kézimunkában is oktatni. O-Kanizsán, 1897. október 23-án tartott iskolaszéki gyűlésből. Márton Máttyás plébános, iskolaszéki elnök, Laczko János tanító, iskolaszéki jegyző.

A detki (Heves megye) róm. kath. népiskolánál levő tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése: 350 frt és 50 frt lakbér; a törzsfizetés előleges havi részletében, a lakbér pedig évnegyedévenként utólagosan fizetetik Detk. község, mint iskola-fentartó pénztárból. Kötéessége a leányosztályt s abban a nagyobb leányokat női kézimunkára oktatni, a leány ismétlőket tanítani — a szünidőben a nyári gyermekmenházat vezetni. Okleveles tanítónók szabályszerűen felszerelt kérvényüket főtiszt. Hamza József (Detk. u. p. Ludas, Heves megye) lelkész, iskolaszéki elnök urhoz folyó év november hó 20-ig küldjék meg. Az állomás azonnal elfoglalandó. — 2—2

A gajdobrai (Bács megye) róm. kath. német magyar tannyelvű népiskolánál leköszönés folytán üresedésbe jött és folyó évi december hó 15-kével betöltendő két tanítói állomás. Javadalmazás: készpénz fizetés ezimen 450 forint és lakbér fejében 50 frt o. é. Megjegyeztetik, hogy az ismételő iskola tartásáért a tanítóknak külön díjazás nem jár, és hogy a kellőleg felszerelt s a gajdobrai róm. kath. iskolaszékre címzett folyamodványok 1897. november hó 25-ig főtisztelőndó Szauter István kerületi esperes urhoz Obrovázia küldendők. Kelt Gajdobrai, 1897. október hó 25-én. Az iskolaszék.

Sükösdön a magyar tannyelvű róm. kath. népiskolánál két megüresedett tanítói állomásra f. évi nov. 20-ig pályázat hirdettek. Az egyiknek évi javadalma: készpénzben 400 frt, két padlós szobából, egy konyha, éléskamra és padlásból álló lakás, udvar nélkül, 600 ö. föld hasznélvezete és az ismételő iskola ellátásáért 10 ö. puha fa. A másiknak illetéke: 400 frt készpénz, egy padlós szobából, kis éléskamrából és egy kis konyhából álló lakás a kántorral egy földél alatt udvar nélkül, 600 ö. föld hasznélvezete és az ismételő iskolások tanításáért 10 ö. puha fa. A készpénzfizetések a község pénztárból utólagos havi részletekben adatnak ki. A megválasztandók tartoznak az iskolaszék által időnkint kijelölendő osztályokban a törvényszabta tantárgyakat tanítani. A kellőleg felszerelt folyamodványok, — melyekben nyiltan kiteendő, vajjon a fentebbi két tanítói állás bármelyikére pályáznak-e? — a sükösdői róm. kath. iskolaszékre címelve nt. Kleiner Adol esperes plébános urhoz Hajósra (Pestm.) küldendők é az állomások azonnal elfoglalandók. Sükösd, 1897. okt. 21. Az iskolaszék.

Besztercebányai egyházmegye.

Motyóki (Zolyomm.) róm. kath. kántortanítói állomásra decz. 1-ig pályázat nyittatik. Oktatási nyelv: magyarót. tanítói évi fizetése 300 frt, kántori 100 frt. Ahhoz természetben két szobából és hozzátartozóból álló szép lakás és 30 m. kemény tűzifa házhöz szállítva. A folyamodványok 50 kr. bélyeggel ellátva nagytelketű m. kir. Erdőigazgatósághoz Besztercebányára címelve Kubányi Alajos ker. esperes és tanfelügyelőhöz Tajóra (Zolyomm.) küldendők.

Turóc-Szklénó róm. kath. másodiskolára 3-szor pályázat hirdettek. Tannyelv magyar-német. Jövedelem: lakás és 420 frt. Az állomás azonnal elfoglalandó okleveles tanító vagy tanítónó által. Kérvények Turóc-Szklénói plébániára küldendők. — 1—3

Handiovai róm. kath. jellegű magyar és német tannyelvű iskolánál egy tanítói állásra folyó évi november 10-ig pályázhatnak: tanítók, tanítónők és óvónők. Fizetés 400 frt s egy szobából álló lakás. Folyamodványok iskolaszékhez intézendők. Schurmann Gyula, körjegyző. Loeszbon András, bíró.

Erdélyi egyházmegye.

A csik-szt.-tamási kántortanítói állomásra a »Népnevelő«-ben (38. szám) hirdett pályázat határideje november 10-ikéig meghosszabbították. Csik Szt.-Tamás u. p. Csik-Karzagfalva) 1897. okt. 10. **Tompos Mátyás** lelkész.

A csikmindszenti róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma következő: a) 120 frt a község pénztárából, b) 70 kalongya rozs, c) 100 kalongya zab kepe, d) 20 fit stóla, e) 8 fit ostyára, f) alapítványok után 3 frt 90 kr., g) 36 terü puhata s felvágatására szükséges napszám, h) 10 köböl szántó, i) 4 szekér szénát sarjut termo kaszáló, j) 3 szoba, konyha, kamra, pinczéből álló kényelmes lakás, gazdasági épületekkel, tágas veteményes kert, l) szabad legeltetés. Kötelességei: a kántori teendők végzése, a mindennapi tanköteleseknek a III. osztálytól felfelé s az ismétlő fiúknak tanítása. Kérvények alulirtohoz küldendők. Személyes megjelenés előnyös. Posta Csik-Szent-György, (Csikm.). Kádár József lelkész.

Győri egyházmegye.

Széplaki róm. kath. népiskolához segédtanító keresztek. Fizetése tanév végéig havonként 15 frt, főtanítónál élelmezés, padlós szoba, fűtés, takarítással, mosás, ágynemű, világítás nélkül. Első osztályt vezeti, ismétlőket tanítja. Kántorságban segédkezik, melyben magát képezheti. Az állás azonnal elfoglalandó. Tanítójelöltek is pályázhatnak. U. p. Eszterháza. Iskolaszék.

Munkási gör. kath. egyházmegye.

Az alsó-karaszlói (Ugoosam) éneklésztanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelem: éneklész-tanítói járandóságból föld, ágybér, stóla 455 frt 11 kr. Pályázni óhajtó oki. éneklész-tanítók f. év november 4-én jelentkezzenek Alsó Karaszlón u. p. Nagy Komját. Balogh Mihály kerületi esperes.

Nagyvárad egyházmegye.

Szilágy-megyébe Hósván róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Évi fizetése kettő száz nyolcvankettő frt ötven krajczár, hat hold szántó ezer ötével számítva, három hold legelő, fél hold elpusztult szőlő, szabad lakás. Ének és orgonálásban jártasság, magyar nyelven tanítás kívántatik. Pályázók okmányokkal felszerelt kérvényeiket ez év november 20-ig Csagonyi Ignác espereshez Zilahra terjeszszék be.

Nyitrai egyházmegye.

A felső-ljevzkói (szlopnai plebániához tartozó) trenesémgye-i róm. kath. tanítói állomásra, f. évi december hó 1-én tartandó pályázat hirdettek. Jövedelme: Az államtól 322 osztr. ért. frt. Iskolás gyermekek után, (per 1 frt 30 kr.) és a községtől összesen: 78 frt, évi fizetése: 400 frt. Lakás és tűzifa ahhoz. Oklevél kívántatik Szlopnán, 1897. október hó 19-én. Pötucsek János, iskolaszéki elnök.

Pannonhalmi egyházmegye.

Bakonybélbe egy róm. kath. magyar segédtanító keresztek. képezdész is lehet. Fizetése: butorozott szobában kívül havi 30 frt, 4 méter tűzifa felvágva. Kérvények az iskolaszéki elnökséghez Bakonybélbe küldendők.

Rozsnyói egyházmegye.

Görgöre (Abauj-Tornam. posta Almás) róm. kath. kántortanító keresztek. Fizetése: készpénzben 283 frt, 1000 réti, párbér, fa, legelő érték 150 frt, összes jövedelem 433 forint. Lakás: gazdasági épületek és nagy konyhakerttel. Pályázati idő november 14-ike a plebaniá-hivatalnál, hová a levelek küldendők.

Licze, gómör megyei tiszta magyar község kántortanítói állomására pályázatot hirdetek. Jövedelme: föld-

rét haszonélvezetéből, párbérből, stólaból, készpénzből, 80—100 tanköteies után tandíjból jóval 500 frton felül. Érdeklődőknek részletesebb felvilágosítást szívesen adok. Szép lakása 2 szobás, van mellék épülete. 442 öf. kertje. Okleveles pályázók közül az iskolaszék november 15-én választ. Posta, vasuti állomás Licze Gicze. Karalics Sándor plebános.

Szatmári egyházmegye.

A csieseri (Ung m.) róm. kath. kántortanítói állomásra november végéig pályázat hirdette ik. Javadalma: földbirtok, stóla, párbér, készpénzből 273 frt 39 kr. Államsegély 126 frt 61 kr. kértett. Tannyelv magyar. Az adói a tanító fizeti. Pályázati kérvények Tóth Antal esperes urhoz Páloéz (Ung m.) küldendők.

Szombathelyi egyházmegye.

Kis-Medves (Vasm.) főközség róm. kath. kántortanítói állomásra november 20-ig pályázat hirdettek. Lakáson kívül földjövedelemből, termények s készpénzben 600 frtnyi évi járandóság. Tannyelv német-magyar. Maltz Jácint iskolaszéki elnök Nemetujvár.

A esesztrégi róm. kath. iskolához osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése 360 frt havi részletekben és egy butorozott szoba fűtéssel, melyért a reá bizott osztályokat önállóan vezetni s a kántorságban hetenként felváltva segédkezni tartozik. Képesített tanítók pályázhatnak. Az állás azonnal elfoglalandó. Esesztrég, 1897. október 23-án. Daday János főtanító.

Vácsi egyházmegye.

Lőrinczi (Hatvan mellett) anyaegyházam megüresedett róm. kath. kántortanítói állomására, az itteni iskolaszék megbízásából pályázatot hirdetek. Az állomás javadalmazása: 1. lakás 3 szoba, konyha, kamra, pincze, istálló, kocsiszin, fél hold házikert és a másodtanító részére külön szoba. 2. 13 magyar hold és 533 öf. jó minőségű szántóföld, 3 hold és 735 öf. rét, 3. 1. putatum: fél mázsa hus, 8 öf. tűzifa, fél hizott sertés, fél mázsa só, 5 font targon, 4 itcze vaj, 2 pozsonyi mérő tiszta buza o-tyasításra, 2 fogadott misere 1 frt, földmunka megváltásában 53 frt 10 kr. 4. árber: egy véka rozs és 25 kr. Megjegyzendő, hogy a 3. és 4. pontok alatti összes járandóságok 1899. évi Szent-Györgyig magánjegyzés útján készpénzzel megváltattak úgy, hogy a kántortanító páronként 1 frt 50 kr-t kap. Van pedig 400 fizetőképés pár. Ezekon kívül az urasági esedékek a 4. pont alatti párbéjjárandóságot természetben fizetik, 5. Stóla minden funkció után 25 kr., bucsuzató versenként 10 kr., énekes mise 20 kr., hirdető czédula 10 kr., alapítványi misék után, egyházhathóságilag megállapított díjak 6. A másodtanító részére a községi pénztárból 100 frt. ismétlő iskolások tanításáért 25 frt. A kántortanító terhei: egyik osztályban tanítani, a másodtanítót díjazni és teljes ellátással kiszolgáltatni a faskolát gondozni s a fiukat ebben is oktatni, a híveket összhangzatos templomi énekekre tanítani. Az állomás azonnal elfoglalandó, püspöki megerosítés azonban csak egy évi működés után adatik az iskolaszék véleményezésére. Időszaki próbaéneklések az iskolaszék határozatából nem engedtetnek meg. Az iskolák fűtéséhez a fát a község adja. Pályázni kívánók okmányolt kérvényeiket az iskolaszékhez czimzetten alulirotnak küldjék s az énekverseny próbára ez évi november 11-én délután 1 órakor Lőrinczin személyesen jelenjenek meg. Kiss István plebános, iskolaszéki elnök.

Veszprémi egyházmegye.

Taranyba (Somogym.) róm. kath. tanító keresztek. Fizetése: a h községtől 300 forint, államsegély 100 frt, az ismétlő iskoláért 17 frt, lakás, 1 1/2 öf. fa s uti-költségre 10 frt. A kérvények a plebaniára küldendők.

Csőthra (Veszprémm.) segédtanító vagy tanítónó keresztek. Fizetése: 125 frt, lakás, élelmezés, fűtés. Kaufmann Géza plebános.

Bakony-Koppányba (posta Csóth, Veszprémm.) magyar-német kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: tandíj 70, stóla s misék után 40,

párpénz 40, a zirczi apátságtól 50 frt. Buza 7, rozs 24 mérő, hasábfű 21 méter, széna 3 szekér, 7-607 kat. hold igen jó szántóföld, felét a község műveli, legelő 4 tehénnek s a sertéseknek. Lakás: 2 szoba, zárt konyha, kamra, istálló, hold kert. Tannyelv magyar-német. Tanköteles 70. Választás november 10-én Személyes megjelenés kívánatos. Fejszerelt kérvények Lovárdy Alajos felkészítéshez küldendő.

Kedves Kartársak, 224 lapos, 15 kros énekes-könyvem nemsokára megjelenik. Stampay, Kőbölkit. 2—2

A székesi püspök egyik körlevelében

különösen azért ajánlotta »A gyermek első tanítója« cz. nagy vezérkönyvet. »mert az a népiskola első évének anyagát módszeresen feldolgozva, kimerítő részletességgel ismerteti meg s a kevésbé jártas tanítót is biztosan kalauzolja«. — A »Népnevelő« [1891.—41. sz.] »Népiskolai irodalmunk legkiválóbbja egyikének« nevezi e művet. — Szerezze meg minden iskola ezt a munkát! — Megrendelhető Juhay Antal, tanítóképző-int. tanárnál Szepesváralján. — Ara 2 frt 50 kr.

Kántortanító urak, férfi- és nőképezdek, zeneiskolák és zenekedvelők figyelmébe!

Sajtó alatt van és október hóban megjelenik:

SCHULTZ IMRE

Összhangzattan, átmenetek és praeludiumok

czímű műve új kiadásban.

melyre alulírt már most fogad el előfizetéseket 1 frt 50 kr-ával.

A közkezdveltségű mű új kiadásában számos átmenetekkel és rövidebb-hosszabb praeludiumokkal lett bővítve, díszes kiállításban lát napvilágot és a maga praktikus berendezésével egyedül áll hazai zeneirodalmunkban. Ennélfogva tömeges megrendeléseket remél

Pozsonyban *Stampfel Károly*
cs. és kir. udvari könyvkiadóhivatala

Orgona-építési műintézet. RIEGER TESTVÉREK

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.) cs. és kir. udvari orgona-gyárának fiókja. Legelőssőbb arakon kiváló orgonákat szállítanak.

A czég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül 186 esik Magyarországra, a többi Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállítottak.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve

Rum, finom likőrök, mézbor és mézlikőr

bárki házi használatra hideg uton minden készülék nélkül kitünő minőségben előállíthat.

Dugók, Gummitömlők. — Minden borbetegség elleni szerek.

Kezelési könyv és árlap ingyen.

WATTERICH A., BUDAPEST.

5. dohány-utca 5.

ALAPÍTTATOTT 1869.

Hi isszik

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki

a ki igazán jó kávét szeret, a ki félti az egészségét és takarékos.

Kántor urak figyelmébe!

A róm. kath.

„Halotti Bucsuztatók“

czímű két kötetes — 608 oldal — munkámat, mivel több egyházmegye részéről anyagi támogatásban részesültem: 2 frt 20 kr. eredeti ár helyett

1 frt 50 kr.

előleges beküldése mellett bérmentve adom.

Az első kiadás fogytán: a második kiadás nyomás alatt!

A rendkívüli pártolásban részesült művet legjobb kántoraink is ajánlják és használják.

Hencz Vincze,

nagy-földémesi (Pozsonym.) kántor.